דף עבודה מסכם - בעלי חיים מסקרנים

שם התלמיד/ה: _____ כיתה: _____

חלק א': אוצר מילים – מכירים את עולם החיות

ביחידה זו למדנו מילים וביטויים הקשורים לבעלי חיים, לתקשורת, להישרדות ולדמיון בינם לבין בני האדם.

אוצר מילים: נוצות צבעוניות, משמיע קול, מחקה, תנועה, טורף, להסתתר, לשרוד, הסוואה, להקה, נאמן, אכפתי, להתאבל, לעזור, הבדלים.

1. התאימו בין המילה לפירוש שלה

מתחו קו בין המילה בטור הימני להסבר המתאים בטור השמאלי.

המילה	ההסבר
1. הסוואה	א. קבוצה של בעלי חיים שחיים ופועלים יחד
2. טורף	ב. בעל חיים שאוכל בעלי חיים אחרים
3. להקה	ג. להמשיך לחיות למרות סכנות וקשיים
4. נאמן	ד. דרך שעוזרת לבעל חיים להיראות כמו סביבתו
5. לשרוד	ה. מי שנשאר לצד אחרים ואינו עוזב אותם
6. אכפתי	ו. מי שמבין את האחר, דואג לו ורוצה לעזור לו

2. השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

א. הזיקית משנה את הצבעים שלה כדי _____ בסביבה.

ב. בעלי חיים משתמשים בדרכים שונות כדי _____ בטבע.

ג. זאבים חיים יחד בקבוצה הנקראת _____.

ד. בעל חיים שאוכל בעלי חיים אחרים נקרא _____.

ה. הפילים עצובים כאשר פיל אחר מת, והם יכולים _____ עליו.

ו. הדולפינים הם בעלי חיים _____ ולעיתים הם עוזרים גם לבני אדם.

מחסן מילים:
להקה | אכפתיים | לשרוד | טורף | להסתתר | להתאבל

3. יוצאי דופן

בכל שורה יש מילה אחת שאינה שייכת לקבוצה מבחינת המשמעות או ההקשר. הקיפו אותה והסבירו בקצרה מדוע היא יוצאת דופן.

א. טווס / תוכי / דולפין / להקה

המילה היוצאת דופן: _____

הסיבה: _____

ב. להסתתר / לשרוד / הסוואה / להתאבל

המילה היוצאת דופן: _____

הסיבה: _____

ג. נאמן / אכפתי / עוזר / טורף

המילה היוצאת דופן: _____

הסיבה: _____

4. יצירת משפטים

בחרו **שתי מילים** מתוך הרשימה הבאה וחברו לכל אחת מהן משפט משלכם המדגים את משמעותה בהקשר של בעלי חיים.

הסוואה | להקה | נאמן | אכפתי

משפט 1 – המילה: _____

משפט 2 – המילה: _____

חלק ב': שיח על בעלי חיים – דיאלוג

קראו את השיחה בין **סמיר ללינא**, שני תלמידים שמכינים יחד עבודה בנושא „בעלי חיים מסקרנים". לאחר מכן ענו על השאלות.

סמיר: היי לינא! איזה בעל חיים בחרת להציג בעבודה שלנו?

לינא: בחרתי בזיקית. היא מעניינת אותי במיוחד בגלל הדרך שבה היא מתאימה את עצמה לסביבה.

סמיר: את מתכוונת להסוואה?

לינא: בדיוק. הזיקית יכולה לשנות את הצבעים שלה ולהתאים את עצמה לסביבה. כך קשה יותר לראות אותה.

סמיר: ולמה היא צריכה להסתתר?

לינא: כדי לשרוד. בטבע יש טורפים, ולכן בעלי חיים צריכים לפעמים להסתתר מפניהם.

סמיר: מעניין. אני בחרתי בזאבים. דווקא עניין אותי הקשר ביניהם.

לינא: למה? מה מיוחד בזאבים?

סמיר: הזאבים חיים בלהקות. הם נאמנים ללהקה ועושים הרבה דברים יחד. הם מחפשים אוכל יחד וגם עוזרים זה לזה.

לינא: זה באמת קצת מזכיר בני אדם ומשפחות.

סמיר: נכון. גם למדנו שיש בעלי חיים שמראים התנהגות אכפתית. למשל, דולפינים יכולים לעזור לבעלי חיים אחרים ואפילו לבני אדם.

לינא: וגם פילים מתאבלים על פיל שמת וזוכרים אותו.

סמיר: אז אולי בעלי החיים דומים לנו יותר ממה שאנחנו חושבים.

לינא: אולי, אבל יש גם הבדלים. בני האדם יכולים לחשוב על ההתנהגות שלהם ולבחור בין אפשרויות שונות.

הדיאלוג מבוסס על הרעיונות המרכזיים ביחידה: הסוואה מסייעת לבעלי חיים לשרוד ולהסתתר מטורפים; זאבים חיים בלהקות ומסייעים זה לזה; ופילים ודולפינים משמשים בטקסט כדוגמאות להתנהגות המזכירה רגשות ואכפתיות אצל בני אדם.

שאלות הבנה ותרגול

5. השלימו את הטבלה על סמך השיחה בין סמיר ללינא

קריטריון	הזיקית	הזאב
מה מיוחד בבעל החיים?	_____	_____
כיצד הוא שורד או חי בטבע?	_____	_____
איזו מילה מרכזית מהיחידה קשורה אליו?	_____	_____
במה הוא מסקרן את התלמיד/ה?	_____	_____

6. לינא משתמשת במילה "הסוואה". למה היא מתכוונת?

א. לכך שבעל החיים משמיע קולות חזקים כדי להפחיד אחרים.

ב. לכך שבעל החיים חי תמיד בקבוצה גדולה.

ג. לכך שמאפיינים של בעל החיים עוזרים לו להתאים לסביבה ולהיות קשה יותר לזיהוי.

ד. לכך שבעל החיים מחפש מזון רק בלילה.

---

7. מצאו בדיאלוג שלוש מילים מתוך אוצר המילים של היחידה הקשורות להישרדות או להתנהגות של בעלי חיים

1. _____
2. _____
3. _____

8. בסוף השיחה אומר סמיר:

"אז אולי בעלי החיים דומים לנו יותר ממה שאנחנו חושבים."

הסבירו במילים שלכם: **באילו דרכים בעלי חיים יכולים להיות דומים לבני אדם?** הביאו דוגמה אחת לפחות מתוך היחידה.

_____

_____

_____

חלק ג': כשירויות לשון תקשורתיות

9. התאמת שמות תואר לשמות עצם

השלימו את שם התואר המתאים מתוך המחסן. שימו לב להתאמה במין ובמספר.

מחסן תארים: מסוכן | צבעוניות | נאמנים | אכפתיים

א. לטווס יש נוצות _____.

ב. כריש הוא בעל חיים _____.

ג. הזאבים _____ ללהקה שלהם.

ד. הדולפינים הם בעלי חיים _____ שעוזרים לאחרים.

10. מילת קישור והקשרה

קראו את המשפט: **"בעלי חיים משתמשים בהסוואה כדי להסתתר מפני טורפים."**

מה תפקידה של המילה **"כדי "** במשפט?

א. לציין ניגוד.

ב. לציין תכלית או מטרה.

ג. להוסיף מידע.

ד. לציין זמן.

11. תגובה מכבדת בשיח

חבר לכיתה אומר: **"לדעתי, בעלי החיים דומים מאוד לבני האדם, כי גם הם עוזרים זה לזה ומראים רגשות."**

אתם חושבים אחרת. איזו תגובה מתאימה ביותר לשיח מכבד?

א. "זה בכלל לא נכון. אתה טועה."

ב. "אני לא מבין איך אפשר לחשוב דבר כזה."

ג. "אני מבין את הדעה שלך, אבל לדעתי יש גם הבדלים חשובים בין בני אדם לבעלי חיים."

ד. "אין טעם לדבר על זה כי ברור שבני אדם שונים מחיות."

12. הבעת הסכמה או אי־הסכמה

קראו את המשפט הבא: **״בעלי חיים דומים לבני האדם יותר ממה שאנחנו חושבים.״**

האם אתם **מסכימים או לא מסכימים** עם המשפט?

כתבו **שניים–שלושה משפטים מלאים** ונמקו את דעתכם. השתמשו לפחות בשתי מילים מאוצר המילים של היחידה.

אפשר להתחיל כך:

אני חושב/ת ש_____, כי _____.

_____

_____

_____

_____